

Kursreferat: Lyft o transportteknik

Vid årsmöteskursen i januari talades det mycket om lyftteknik.

Kent Inge Wallgren visade sin tvåtimmars-dokumentation av hur några biodlare beter sig när det gäller lyftarbete.

Som åskådare hoppas man att någon kunnig person åtar sig att redigera ut ca 30 minuter som visar med bild och tal, de vanligaste felen och hur man undviker dem.

Karin Wijk hade gjort ett stort arbete med att sätta sig in i många av våra konstiga metoder. Hon hade tagit fram några arbetsmoment för detaljstudium. Hon gick igenom detaljerna, visade på riskerna och fick även några av oss motsträviga att tänka om. Det håller inte i längden att lyfta manuellt och vandra omkring med lådor och hinkar i bigårdar slungrum.

Dagens bästa kommentar återberättade Bertil Berntsen när han fick beröm för sin enbenta mjölkpall. Det gällde hans första arbete, chefen såg på när han arbetade och sa direkt

"gör det bekvämt för dig pojke".

Karin Wijk sade flera gånger: "detta är ert yrke". Hon menade att vi måste ta biodlingen seriöst. Anpassa arbetsplatserna till behoven,

höj golven med pallar till rätt höjd. Hårda golv frestar på ryggen.

I slungrummet

Karin fördömde trånga lokaler som tvingar till många mycket knepiga lyft, genom trånga dörrhåll, vandrande i trappor över lastpallar mm.

Här var det alldeles klart att en lyftanordning i slungrummet vore en stor hjälp. En utrustning som kan lossa lådstaplar ur bilen, stapla lådorna ca 8 i höjd i slungrummet och sedan hjälpa till att ta fram dem fyra i taget till avtäckningen skulle ta bort flera lyft. Det som kan komma i fråga är något liknande "Microlätt" eller helpallshantering med pallstaplare om man har svängrum för det.

Skörd i bigården

Att vi har en knepig natur att ta hänsyn till ställer större krav men gör ingenting omöjligt, sade Karin.

Vi tittade även på rensningen av ramarna från bin före transporten till bilen, något som en del gör med borstning eller bankning och andra med biblåsare. Arbeta aldrig med händerna över axlarna. Axelleden som är mycket flexibel men otroligt ömtålig är egentligen ganska skruttig och håller inte för sånt arbete, var Karins kommentar.

Alla som filmats gick och bar lådorna från kupan till rensningen (från bin) och sedan till bilen.

Ronny Willman visade i sitt "så gör jag" föredrag hur hans egen fungerande kärra ser ut. Den är en kopia av Nacka Bigårdars kärra. Ronny kör direkt in i bilen med lådtraven. Minst en kopia ytterligare har redan tillverkats.

Vinterfodringen

De flesta som filmats visade det normala självplågarmentet att med fantomstyrka bära ut allt foder för hand. Tänk fyra ton socker plus två ton vatten lyfts för hand fyra till fem gånger, det blir 25 till 30 ton!!!

Veklingarna använder foderlådor, tank i bilen med pump och slang. Det är fusk, men dom lever längre.

Tappning av honung

Det var en mycket varierad bild som visades upp. Först gäller det ofta att blanda honung i en tank. Torgny tog priset med en anordning för att tömma 70 kg honungstunnor i en tank uppe vid taket. En smart hävstång gjorde stjälpningen enkel. Flera olika blandningmetoder visades upp från de fantombetonade till andra mer industriella. Oftast är det en fråga om pengar och hur ofta och länge man blandar sin honung. Årsvo-

lymerna varierar från ett till trettio ton. Karin påpekade att när man handtappar gäller det att ha ett stort handtag på kranen så att inte handen knyts för hårt, det spar fingrarna.

Ensamarbetet

Karin talade om att vi är företagare i ett föränderligt samhälle.

För att trivas behöver vi ha kontroll, variation, överblick och närhet i arbetet. Ofta finns fleral av momenten men inte samtidigt.

Hon talade om prestationsångest, att kunna koppla av, göra något annat eller ingenting.

Låt inte arbetet inkräkta för mycket på fritiden.

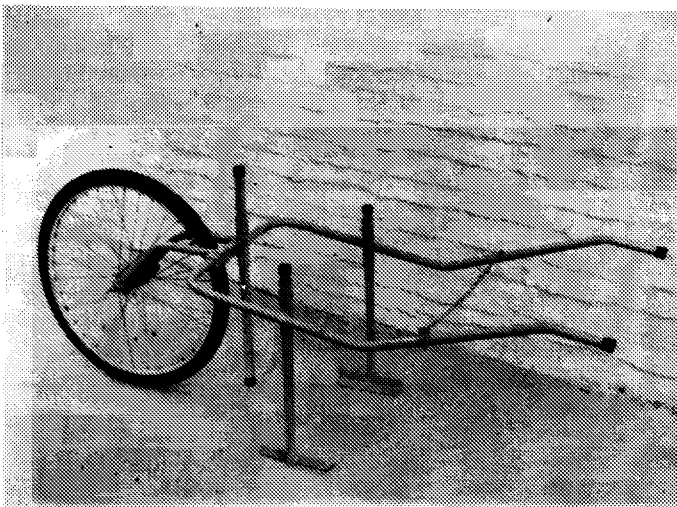
Leta inte upp problemen, dom kanske aldrig kommer, varför då oroa sig i onödan. Någon att gå till som bryr sig om.....

Vi arbetar med något vi är stolta över.

Yrkesbiodlare, ansåg Karin, är en totalt okänd yrkesgrupp i Sverige.

Stöt och blöt problemen med likasinnade så att du hittar en lösning.

(Det är därför vi har EKOBI i stället för en hobbyorganisation red anm.)

Den här kärran, "Trillet" som är specialgjord för flyttning av bikupor, rekommenderas varmt av Stein Bukholm.

Kärran har en stödarm i framkanten och två grip- armar bak, under kupans botten. Som hjul används cykel eller mopedhjul. Kärran fungerar bra även i kuperad terräng.

En av kärrans skalmar är ledad framme vid hjulet så att man kan greppa om en kupa som står på marken. Sedan klämmer man ihop skalmarna och låser med kedjan. Nu är det bara att lyfta (ca en tredjedel av kupvikten) och köra iväg.

Notera att kärran är gjord för att användas av en ensam person, så är det ju oftast för oss biodlare.

Hos Honningcentralen i Oslo har den varnr. 02086 och kostar 850 NOK + moms, utan cykelhjulet.

Swienty i Danmark säljer den också.

Lyftarbetet vid skörden

Skördevolym 10 ton (200 sh)

Moment	vikt kg	antal ggr	totalt
Öppna samhället	2 / 5	400	0,8 / 2 t
Avlyftning honung	2,5 / 30	6000 / 670	20 t
Bitömnig	2,5 / 30	6000 / 670	20 t
Mellanlagring	30	600	18 t
Transport till bil	30 / 90	600 / -	18 t / -
Stuvning i bil	30 / 120	200 / -	6 t !!!!!
Utbärning skattl.	32	150	5 t
Påsättning skattl.	8	600	5 t
Körning	500 1000		
Stuvning i bil	30	200 / -	6 t / -!
Lossning o transp.	30 / 120	600 / -	18 t / -
Stapling	30 / -	400 / -	12 t / -
Värmning/torkning	?		
Flytt till avt.maskin	30 / 120...	500 /	15 t / -
Lyft till avt.maskin	2,5	6000	15 t
Avtäckning	2 / -	6000 / -	12 t / -
Lyft till rensning	2,5 / -	6000 / -	15 t / -
Rensning o lagring	2,5 / -	6000 / -	15 t / -
Lyft till slungan	2,5 / -	6000 / -	15 t / -
Flytt tomlådor	3	600	2 t
Lyft ur slungan	0,5	6000	3 t
Sortering	0,5	6000	3 t
Uttransport	50		
Lagring	8	600	5 t
TOTALT			229 t / 103t

Rutan här bredvid visar de flesta arbetsmomenten vid skörd av honung i en storbidling med ca 200 samhällen.

Det kanske verkar stort för många men om du har 10 samhällen och vill öka till 25 så kommer det ganska snart att dyka upp problem med tunga lyft. Då gäller det att plocka ut det som verkar användbart för din egen situation.

Grunden för alla lyfthjälpmedel är golvet. Utan ett hårt golv att köra på blir du dömd att bära det mesta i dina händer.

Titta på rutan bredvid. De flesta arbetsmomenten har två viktangivelser och i nästa kolumn två tal för antalet lyft. Först gäller det skattnings ram för ram eller lådvis. Sedan gäller det flyttning av enstaka lådor eller travar med skattlådor.

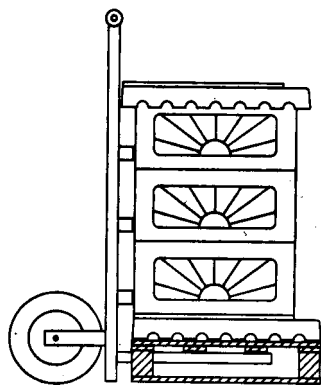
Är vikterna större än vad vi orkar lyfta så betyder det att lyfthjälpmedel kommer in och vårt eget slit bortfaller.

Totalkolumnen visar hur mycket du lyfter med din kropp. Gå igenom listan och pricka in dina egna lyftinsatser. Sedan går du ner till lyfthjälpmedlen och ser efter om det går att lägga över en del på maskinerna.

Tänk på att det är företagspengar, dom krymper till hälften om du tar ut dom som lön i stället för att satsa på ett längre och friskare liv. Maskiner kan du köpa nya. Ryggar och leder förnyas aldrig !!

L-E Björkhem

I nästa nr av Dragbladet fortsätter vi med mer information från kurshelgen i Norrköping.

Bigårdskärre

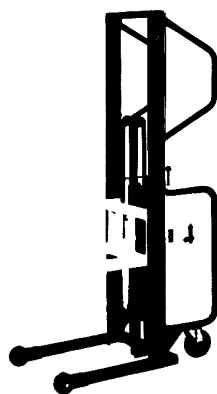
Denna kärre lär innebära en smärre revolution av lådhanteringen ute i bigårdarna (gäller bara oss som får ryggsnitt och blir liggande en vecka nu och då).

Vagnen kostar runt 2.000:- Nacka Bigårdar har tagit fram denna modell, på mötet visades en förenklad hemtillverkad variant.

Den lär kunna tillverkas hemma av den som är vän med sin svets.

Ett hjul, inte alltför stort, gäller tydligen vid körning i terräng.

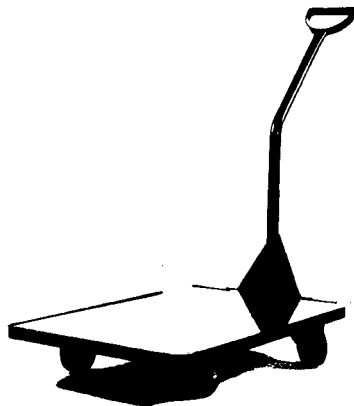
- Lastning av lådor från kuporna till bilen.
- Lossning av lådor ur bilen vid slungrummet.
- Flyttning av bisamhäl- len.

Lyftvagn

Minilätt (Protema) eller motsv. typ av lyftvagn med elektrisk lyftfunktion innebär en fantastisk hjälp. Man väljer mellan 60, 100 eller 200 kg maxlyft, det gäller att tänka igenom var i hanteringen den kommer in. En ny kostar runt 17.000:- medan en begagnad kan fås för ca 7.000:-.

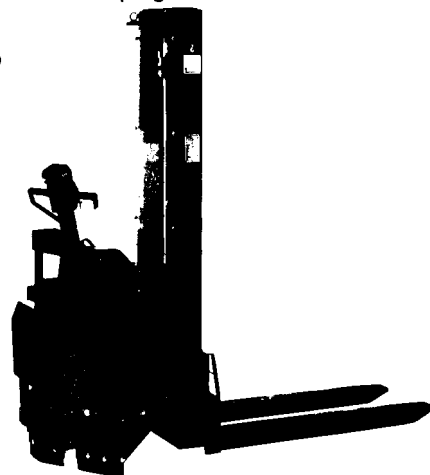
- Lossning av skattlådestaplar ur bilen.
- Stapling av travarna i slungrummet.
- Plockning av skattlådor från staplarna till rätt arbetshöjd vid avtäckningsmaskinen.
- Lyftning av socker vid foderblandning.
- Lyftning av tunnor till blandningskärlet vid vintertappning.

Skyffelvagn

För körning av de slungade ramarna i sina lådor tillbaka till bilen eller till vinterförvaringen efter sista skörden. Man får med sig 12 till 14 lådor på varje tur. Prisnivån ligger runt 1.000:- den är otroligt användbar. Det finns ju ingen lag som säger att vi måste bära ihjäl oss.

- Utkörning av slungade lådor till bilen eller vinterförråd.
- Flyttning av fyra 30 kg honungshinkar till eller från kylager.
- Flyttning av lådstaplar vid trådning, vaxning ur-smältning mm.

Ledstaplare

En dyrare variant av lyfthjälpmedel för helpallar. Nya är dyra men begagnade kan fås för ca 6.000:-. Då är de dyra batterierna kassa, dom ersätter vi med vanliga bilbatterier. Det behövs ingen stor kapacitet för våra få lyft och körningar. Dom kräver släta och starka golv, men då kan du också lyfta 1 ton ett par meter upp vid stapling i kylrum eller lossning av lastbil mm.

- Lossning av honungsskörd om man ställer på helpall redan i bilen.
- Framkörning till avtäckningsmaskinen samt nivåreglering.
- Hantering av socker vid foderblandning.
- Lastning vid utleverans av honung.